

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

FIRST LANGUAGE DUTCH

Paper 1 Reading

0503/01

May/June 2013

2 hours

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.

Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.

Write in dark blue or black pen.

Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.

You should pay attention to punctuation, spelling and handwriting.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

LEES EERST DE VOLGENDE INSTRUCTIES

Als je een antwoordboekje/antwoordvel hebt gekregen, volg dan de instructies op de voorzijde.

Schrijf je schoolnummer, je kandidaatnummer en je naam op al het werk dat je inlevert.

Schrijf met een blauwe of zwarte pen.

Gebruik geen nietjes, paperclips, markeerstiften, lijm of correctievloeistof.

Geef antwoord op **alle** vragen.

Let op spelling, leestekens en handschrift.

Maak al je werk aan elkaar vast, als je klaar bent met het examen.

Het te behalen aantal punten staat tussen haakjes [] aan het einde van elke vraag of deelvraag.

This document consists of **4** printed pages and **4** blank pages.

Lees de volgende tekst aandachtig door en beantwoord vervolgens **vraag 1**.

Tekst 1

60 jaar televisie

Omdat mijn moeder in 1960 graag de reportage van het huwelijk tussen de Belgische koning Boudewijn en de Spaanse gravin Fabiola wilde zien, regelde mijn vader een tweedehands televisietoestel. Sindsdien stond er bij ons zo'n ding in de hoek van de kamer.

Al vlug bleek het apparaat een dwingeland. Avond aan avond namen mijn ouders plaats 'voor de buis' om naar het enige televisiekanaal te kijken. Televisiekijken werd hun voornaamste vrijetijdsbesteding. Maar echt enthousiast waren ze niet over wat ze te zien kregen. Mijn ouders waren eigenlijk altijd kritisch over wat de televisie bracht, teleurgesteld bijna. In een van zijn legendarische oudejaarsconferenties op de radio in die tijd omschreef de komiek Wim Kan televisiekijken heel treffend als: "wachten tot het leuker wordt".

5

Zoals het een opstandige puber betaamt, stond dit gedrag van mijn ouders me tegen. Ik haatte het gezamenlijk passief naar het televisiescherm staren. Maar als ik 's avonds op mijn fiets op pad was, kon ik zien dat zij niet de enigen waren die altijd voor de buis hingen: huis na huis (met de gordijnen open, zoals dat hoorde) en straat na straat, overal hetzelfde beeld. Ik kan me nog de sceptische reacties herinneren bij de invoering van het zogeheten 'tweede net' in 1964. "Onzinnig", meende mijn grootvader: "Je kunt toch zeker maar naar één tegelijk kijken?"

10

15

Tot diep in de jaren vijftig leefden bevolkingsgroepen in Nederland min of meer naast elkaar: trouw aan eigen politieke partij, krant, school, sportclub of omroep van de eigen ideologische of religieuze overtuiging. Ook op de televisie was het de bedoeling dat elke bevolkingsgroep zijn eigen omroep had, maar dat liep anders. Televisie fungeerde juist als de grote gelijkmaker. Iedereen keek naar alle omroepen en zag wat er in de maatschappij leefde, ook bij de andere bevolkingsgroepen. En er gebeurde heel veel in ons land in de jaren zestig en zeventig. Het was een tijd van grote veranderingen. Door de komst van de televisie kon iedereen zich plotseling druk maken over dezelfde dingen.

20

Achteraf bezien is de televisie het laatste nieuwe medium geweest waarvan de overheid nog het idee had dat ze er controle over kon houden. Op het internet, waar iedereen de producent kan zijn en waar de meest uiteenlopende dingen te zien of te lezen zijn, is dat volstrekt onmogelijk.

25

Er is nog een belangrijk verschil tussen internet en televisie. Televisie is een medium dat naast zijn voorgangers (radio, kranten) kon bestaan, terwijl het internet een soort stijlloze slokop is, die alle concurrentie verslindt.

Het grote verschil tussen de televisie in 1960 en nu is, dat er nu zoveel aanbod is. Met een kabelabonnement, kun je kiezen tussen honderden zenders. In de jaren negentig had je nog wel eens dat iedereen in je omgeving de vorige avond hetzelfde programma had gezien. Dat is nu heel zeldzaam: de kijktijd per hoofd van de bevolking is niet gedaald, maar iedereen kijkt kennelijk naar iets anders. Je hoort ook zelden meer iemand mopperen over 'de tv'.

30

De televisie is geen instrument van maatschappelijke integratie meer, maar gewoon iets wat je kunt aanzetten als je er zin in hebt en wat je ook gerust uit kunt laten. De puber in mij vindt dit een uitstekende ontwikkeling.

35

Beantwoord **vraag 1** in je eigen woorden.

- 1 (a) Waarom besloot de vader van de schrijver een televisie te kopen? [1]
- (b) Leg uit wat de schrijver van televisie vond. (alinea 2) [2]
- (c) Wat vonden de ouders van de programma's? Leg je antwoord uit. [2]
- (d) Hoe dacht Wim Kan over televisiekijken? Leg je antwoord uit. [2]
- (e) Waarom ergerde de schrijver zich aan het gedrag van zijn ouders? [1]
- (f) Maak duidelijk wat de grootvader van het tweede net vond. [1]
- (g) Waarom waren er verschillende omroepen op de televisie? [1]
- (h) Waardoor werd de televisie juist een 'gelijkmaker'? (regel 19) [2]
- (i) Welke twee verschillen noemt de schrijver tussen de televisie en het internet? [2]
- (j) Wat is er veranderd in zestig jaar televisie en wat is hetzelfde gebleven? (alinea 7) [3]
- (k) Wat vindt de 'puber' in de schrijver (regel 36) een goede ontwikkeling? [1]
- (l) Is die beschrijving van televisiekijken die Wim Kan gaf (alinea 2) nog steeds van toepassing? Leg uit waarom je dat wel of niet denkt. [2]

[Totaal = 20 voor inhoud + 5 voor taalgebruik]

Lees nu tekst 2 aandachtig door en beantwoord vervolgens **vraag 2**.

Tekst 2

De mooiste tv

Mijn eerste tv-liefde was Catweazle, de serie over de middeleeuwse tovenaars die per ongeluk in onze tijd terecht was gekomen. Het was liefde voor geschiedenis, voor andere tijden. En voor absurde grapjes, want de excentrieke Catweazle gedroeg zich als een clown – voortdurend in gevecht met objecten die hij niet begreep. De vraag hoe het met Catweazle is afgelopen, heeft me mijn hele jeugd beziggehouden. Waar was hij gebleven? Ik wist het niet. Plotseling was de serie afgelopen en niemand die me kon vertellen wat er gebeurd was.

5

De tovenaars wandelde bedroefd en verloren rond in het Engeland van eind jaren zestig, ondanks de hulp die hij kreeg van een jongetje dat hem verborg voor andere volwassenen. Ook de hulpeloosheid van Catweazle had charme. Een goede tovenaars was hij niet. “Niets lukt!”, was zijn gebruikelijke klacht als hij tevergeefs met een magische spreuk een twintigste-eeuwse uitvinding probeerde te bezweren, zoals ‘elektrikerij’.

10

Hij zag eruit als een *echte* tovenaars, met wapperend grijs haar, puntsik, vier krullen in zijn snor, bolle ogen en magere handen. De afgedragen bruine mantel, de stok en de toversteen rond zijn nek kleedden hem mooi af, en hij had een kleine pad op zak, Touchwood, zijn beschermgeest.

Door de onzekerheid over het lot van Catweazle weigerde ik te kijken naar andere series op de televisie. Welk opvoedend doel jeugdtelevisie ook mag hebben: deze serie heeft mij wantrouwig en sceptisch gemaakt. Een spannend verhaal niet afmaken: erger kun je een kind niet martelen. En het bevestigde wat ik om me heen zag: volwassenen waren niet te vertrouwen.

15

Ik heb er een zwak voor afgeronde eindjes aan overgehouden, ook al vinden sommige mensen dat dat juist een verhaal slecht maakt. Het einde van de serie Six Feet Under was mij het liefst. Van elk personage werd in vogelvlucht getoond hoe ze oud zouden worden en wat het leven hun zou brengen: zoetsappig, maar hartverwarmend.

20

De hernieuwde kennismaking met Catweazle op dvd bracht mij een verrassing. Tot mijn verbazing keert Catweazle aan het einde van het eerste seizoen wél terug naar zijn eigen tijd. Hij zegt een toverspreuk en vervaagt langzaam voor de ogen van vriendje Edward. Hij kon het dus wel, maar ik heb het nooit gezien. Hoe kan dat? Wie heeft er niet opgelet? Moest ik vroeg naar bed?

25

Een oplossing voor Catweazles wanhoop is het niet, want in het tweede en laatste seizoen springt de tovenaars per ongeluk weer naar de twintigste eeuw. Zijn avonturen, met een nieuw vriendje, lopen uit op de vervulling van een lang gekoesterde wens: hij kan vliegen. In een luchtballon die hij onbeheerd ziet staan in een weiland. In het laatste beeld verdwijnt Catweazle achter de horizon, met nieuw vertrouwen in zichzelf: “Alles is gelukt!”

30

Maar hij keert niet terug naar zijn eigen tijd. Waar vliegt hij heen? Het open einde kwelt me opnieuw, maar minder. Omdat Catweazle er zo gelukkig uitziet.

35

- 2 Schrijf een opstel waarin je tekst 1 en 2 vergelijkt. Let daarbij vooral op hoe de beide schrijvers televisie beschrijven en wat ze willen bereiken met hun tekst.

Gebruik 200–250 woorden.

[Totaal = 15 punten voor inhoud + 10 punten voor taalgebruik = 25]

Copyright Acknowledgements:

Tekst 1 © Raymond van den Boogaard; *Al vroeg je nergens om, de tv bracht alles*; p. 26-27; nrc.nl; zaterdag 2 oktober 2011.

Tekst 2 © Ron Rijghard; p. 32-33; nrc.nl; 29 augustus 2011

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.